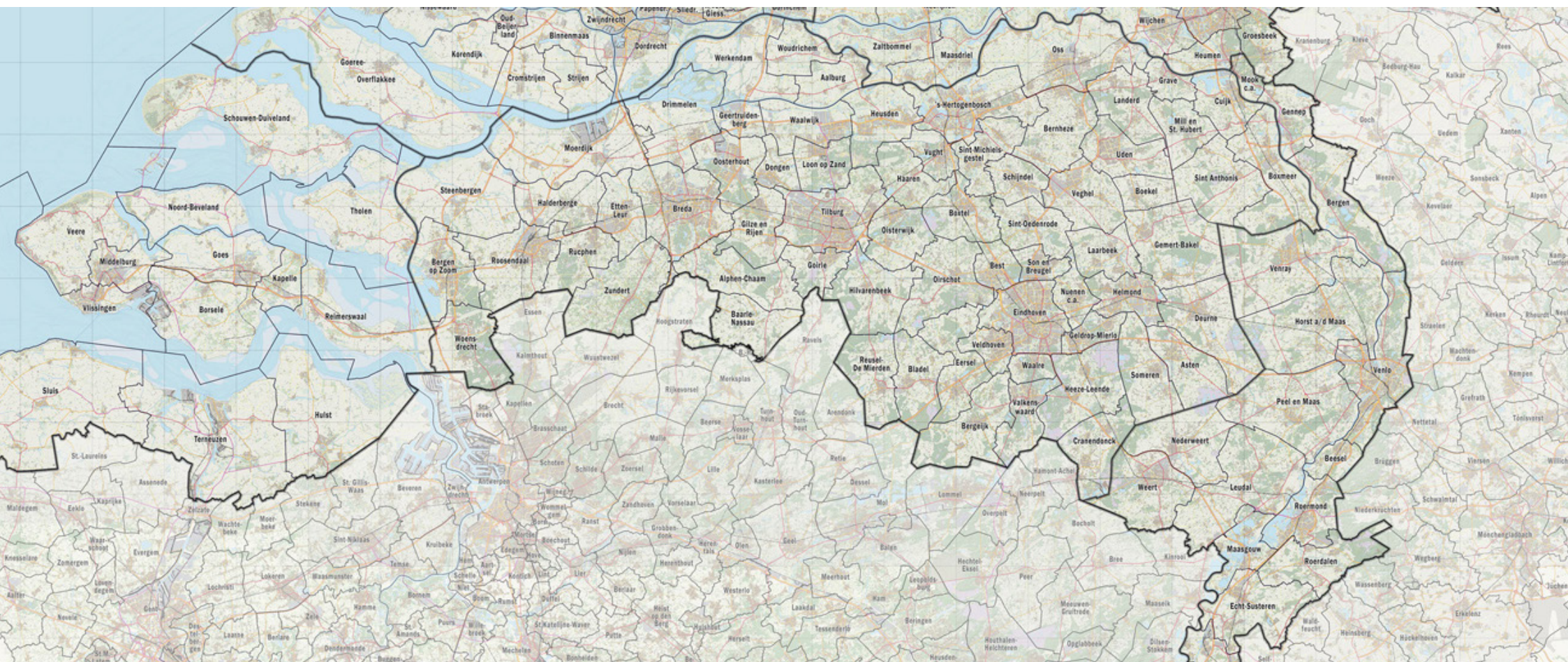

Bestuurlijke Netwerkkarten Crisisbeheersing

Bevoegdheidenschema 17 – Arbeid en sociale zekerheid

Nederlandse Academie voor Crisisbeheersing en Brandweezorg

Postbus 7010

6801 HA Arnhem

Kemperbergerweg 783, Arnhem

www.nipv.nl

info@nipv.nl

026 355 24 00

Colofon

Ondanks de aan de samenstelling van de tekst bestede zorg kan de samensteller geen aansprakelijkheid aanvaarden voor schade ontstaan door eventuele fouten c.q. onvolkomenheden in deze publicatie.

Om deze publicatie te kunnen blijven ontwikkelen en verbeteren, ontvangen wij graag commentaar en suggesties ter verbetering. Vragen of opmerkingen kunt u sturen naar info@nipv.nl, onder vermelding van Bestuurlijke Netwerkaarten.

© Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) en provincie Noord-Holland, 2025

Auteur(s) Merijn ten Dam, Samantha Daniels, Ernst Brainich

Contactpersoon Merijn ten Dam

Datum 2025

Status handboek

Versie 202504

Wij hechten veel belang aan kennisdeling. Delen uit deze publicatie mogen dan ook worden overgenomen op voorwaarde van bronvermelding.

Het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid is bij wet vastgelegd onder de naam Instituut Fysieke Veiligheid.

17 Bevoegdheidenschema arbeid en sociale zekerheid

arbeidsveiligheid

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1. informatie			1. het algemene Europees kader wordt gevormd door Richtlijn 89/391 van de Raad van 12 juni 1989 betreffende de tenuitvoerlegging van maatregelen ter bevordering van de verbetering van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers op het werk, <i>PbEU</i> 1989, L 183/1. Deze kaderrichtlijn vormt samen met 24 specifieke richtlijnen het EU-wetgevingskader inzake de veiligheid en gezondheid op het werk (zie ook het Strategisch EU-kader voor gezondheid en veiligheid op het werk 2021-2027)
1a. melding arbeidsongeval dat leidt tot de dood, een blijvend letsel of een ziekenhuisopname	1a. werkgever aan Nederlandse Arbeidsinspectie	1a. art. 9 Arbeidsomstandighedenwet	
1b. melding ongeval met gevaarlijke stoffen (zie de criteria voor de kennisgeving)			

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
-----------	-----------	------------------	-------------

van een zwaar ongeval aan de Commissie in bijlage VI Seveso III Richtlijn), zie schema milieu onder milieu-incident in het algemeen

2. maatregelen

2a. eigen maatregelen

2a.1. eigen maatregelen, door bedrijfshulpverlening en evt. bedrijfsbrandweer

2a.1. onder verantwoordelijkheid bestuur inrichting

2a.1. art. 15 Arbeidsomstandighedenwet; art. 31 Wet veiligheidsregio's

2a.2. werkonderbreking indien en zolang naar het redelijk oordeel van de werknemer ernstig gevaar voor personen aanwezig is en naar zijn redelijk oordeel het gevaar zo onmiddellijk dreigt dat een toezichthouder niet tijdig kan optreden

2a.2. werknemer

2a.2. art. 29 lid 1 Arbeidsomstandighedenwet

2b. maatregelen overheid

2b.1a. ongevals- en rampenbestrijding, zie schema

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
rampenbestrijding algemeen en schema geneeskundige hulpverlening en infectieziektenbestrijding			
2b.1b. maatregelen door toezichthouder: - eis tot naleving - stillegging werk - last onder bestuursdwang	2b.1b. Inspectie SZW	2b.1b. art. 27, 28, 28a en 28b Arbeidsomstandighedenwet	
2b.2. maatregelen inzake wettelijke belemmeringen over beperking van de arbeidsduur en van de veiligheid en de hygiëne bij de arbeid: ontheffing of vrijstelling	2b.2. minister van SZW	2b.2. art. 34 lid 1 Noodwet arbeidsvoorziening*	2b.2 in werking te stellen noodrecht, KB vereist
2b.3. maatregelen inzake wettelijke belemmeringen over het tegengaan van gevaar, schade en hinder, teweeggebracht door inrichtingen: ontheffing of vrijstelling	2b.3. minister van IenW	2b.3. art. 34 lid 2 Noodwet arbeidsvoorziening*	2b.3. in werking te stellen noodrecht, KB vereist

arbeidsvoorziening

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1. informatie			
1a. inlichtingen	1a. eenieder aan hoofd arbeidsvoorziening	1a. art. 42 onder a Noodwet arbeidsvoorziening	1. de Noodwet arbeidsvoorziening is een algemene regeling naast verschillende bijzondere regelingen op grond waarvan een arbeidsplicht kan worden opgelegd, zoals de Noodwet geneeskundigen of de prestatieplicht krachtens de Distributiewet
1b. advies	1b. Raad voor de buitengewone arbeidsvoorziening aan betrokken ministers	1b. art. 3 lid 2 Noodwet arbeidsvoorziening	
2. maatregelen			
2a. aanwijzingen aan hoofd arbeidsvoorziening	2a-c. minister van SZW	2a. art. 5 lid 2 Noodwet arbeidsvoorziening	2a. als hoofd arbeidsvoorziening was aangewezen de voorzitter Raad van Bestuur van de Centrale organisatie werk en inkomen (CWI, <i>Stcrt.</i> 2003, 214). Sinds 2009 is het CWI opgegaan in het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV) als UWV WERKbedrijf hoewel het UWV een zelfstandig bestuursorgaan is, kan de minister aan de hoofden arbeidsvoorziening concrete aanwijzingen geven; zij zijn aan de minister ondergeschikt

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
2b. beëindigen arbeidsverhouding niet zonder vergunning		2b. art. 7 Noodwet arbeidsvoorziening*	2b. in werking te stellen noodrecht, KB vereist
2c. aangaan arbeidsverhouding niet zonder vergunning		2c. art. 10 Noodwet arbeidsvoorziening*	2c. in werking te stellen noodrecht, KB vereist
2d. onmisbaar-verklaring van bepaalde werknemers	2d. op verzoek van werknemer door hoofd arbeidsvoorziening	2d. art. 13 Noodwet arbeidsvoorziening*	2d. in werking te stellen noodrecht, KB vereist
2e. invoering burgerdienstplicht	2e. bij KB, op voordracht minister-president	2e. art. 22 Noodwet arbeidsvoorziening*	2e in werking te stellen noodrecht, KB vereist
2f. bestemmen burgerdienstplichtige voor arbeid/scholing	2f. hoofd arbeidsvoorziening	2f. art. 23 Noodwet arbeidsvoorziening*	2f. in werking te stellen noodrecht, KB vereist
2g. verbod burgerdienstplichtige land te verlaten zonder vergunning	2g. minister van SZW	2g. art. 32 Noodwet arbeidsvoorziening*	2g. in werking te stellen noodrecht, KB vereist
3. aanwijzing en optreden rijksheren, vertegenwoordiging minister in regionaal beleidsteam;	3. aanwijzing: regering, bij amvb (heeft niet plaatsgevonden)	3. art. 6 Noodwet arbeidsvoorziening	3. rijksheren zijn vertegenwoordigers van de minister in de regio. Aanwijzing vindt plaats in de preparatiefase art. 6 Noodwet arbeidsvoorziening bevat nog het verouderde isolatiecriterium. In tegenstelling tot het gemoderniseerde art. 16 Prijzenwet.

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
uitoefenen van noodbevoegdheden namens de minister			Voor SZW is op grond van art. 16 Prijzennoodwet geen rijksheer aangewezen

sociale zekerheid

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1. sociale voorzieningen			<p>1. er bestaat op dit terrein geen wetgeving specifiek voor de responsfase. Dat geldt ook voor Europese wetgeving; vergelijk Verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels, <i>PbEU</i> 2004, L 166/1</p> <p>tijdens de COVID-19-crisis paste de Nederlandse overheid incidentele steunmaatregelen toe zoals de Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid (NOW), de Tijdelijke Overbruggingsregeling voor Flexibele Arbeidskrachten (TOFA) en de Tozo-regeling. Deze regelingen vormden de opmaat naar de voorgestelde Crisisregeling Personeelsbehoud op grond waarvan een werkgever personeel kan herplaatsen of tegemoetkomen gedurende uitzonderlijke situaties die buiten het ondernemersrisico vallen (het betreffende wetsvoorstel is geconsulteerd in mei 2024)</p>

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1a. informatie			
	1a. door burgemeester en wethouders (in de praktijk door de gemeentelijke sociale dienst) op verzoek minister van SZW	1a. art. 78 Participatiewet; art.55 Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW); art. 55 Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	
1b. maatregelen			
1b.1. eigen maatregelen			
1b.1. eigen maatregelen	1b.1. burgemeester en wethouders, gemeentelijke sociale dienst	1b1. n.v.t.	
1b.2. aanwijzingen	1b.2. minister van SZW aan burgemeester en wethouders of gemeenteraad	1b2 art. 76 Participatiewet; art. 52 IOAW; art. 52 IOAZ	1b2. er kunnen alleen aanwijzingen gegeven worden bij constatering van ernstige tekortkomingen in de rechtmatige uitvoering van de wet (pas na acht weken)
2. sociale verzekeringen			
2a. informatie			
	2a. door Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV) en Sociale verzekeringsbank (SVB) aan minister van SZW	2a. art. 72 Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen	
2b. maatregelen			

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
2b1. eigen maatregelen	2b1. uitvoeringsorganisaties	2b1. n.v.t.	
2b2. beleidsregels voor taakuitoefening	2b2 en c. minister van SZW aan UWV, SVB	2b2. art. 21 Kaderwet zelfstandige bestuursorganen	
2b3. treffen voorzieningen wegens ernstige taakverwaarlozing		2b3. art. 23 Kaderwet zelfstandige bestuursorganen	

*) Inwerkingstelling bij Koninklijk Besluit, hetzij separaat, hetzij nadat de beperkte of algemene noodtoestand is afgekondigd (Coördinatiewet uitzonderingstoestanden), tenzij urgentie onverwijld inwerkingstelling noodzakelijk maakt (dan: op grond van ongeschreven recht). Art. 64 Noodwet arbeidsvoorziening is abusievelijk niet aangepast bij wijziging van deze wet in 1997, zodat de noodbepalingen zowel in werking moeten treden (art. 64) als in werking moeten worden gesteld (art. 2).